

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 15Co/115/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8814208033
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 08. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Ilčinová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8814208033.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Anny Ilčinovej a členov senátu JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Gabriely Klenkovej, PhD. v právnej veci žalobcu Home Credit Slovakia, a.s., so sídlom Teplická 7434/147, Piešťany, IČO 36 234 176, proti žalovanému O. I., nar. X.X.XXXX, bytom Y. XXX, o zaplatenie 545,84 eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou, č.k. 5C 128/2014-30 zo dňa 16.12.2014 takto

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a vo výroku o trovách konania.

Žalovanému náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Rozsudkom súd prvého stupňa uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 289,04 eur s 8,75 % úrokom z omeškania zo sumy 289,04 eur od 14.11.2012 do zaplatenia v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol a vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Rozhodnutie súd prvého stupňa právne odôvodnil ust. § 497 Obchodného zákonníka, § 1 ods. 2, § 2 písm. a/, b/ zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, § 39, § 52 ods. 1, 2, § 53 ods. 1, 2, 3, 5, 9 Občianskeho zákonníka.

Vychádzal zo zistenia, že:

Žalobca a žalovaný uzavreli dňa 5.10.2011 úverovú zmluvu č. 4110015391, na základe ktorej bol žalovanému poskytnutý úver vo výške 623 €, ktorý sa žalovaný zaviazal splácať v mesačných splátkach po 46,28 € a to v 18 mesačných splátkach, pričom dojednaná úroková sadzba predstavovala 37,17% ročne.

Neoddeliteľnou súčasťou zmluvy boli Úverové podmienky spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s. (ďalej len „Úverové podmienky“) a žalovaný podpísal a potvrdil, že je s nimi oboznámený, že sú mu všetky jej ustanovenia zrozumiteľné, že ich považuje za dostatočne určité a prejavuje súhlas byť viazaný týmito podmienkami.

Z predloženého splátkového kalendára súd zistil, že žalovaný uhradil celkom 333,96 € 6-timi splátkami, poslednú dňa 14.5.2012 v sume 17,28 € a dňa 29.12.2012 došlo k zosplatneniu zostatku úveru. V rámci jednotlivých splátok bola žalovaným uhrádzaná časť dlžnej istiny a úroku.

Listom zo dňa 29.10.2012 označeným ako výzva k splateniu celého úveru, žalobca žalovanému oznámil, že z dôvodu, že riadne a včas nespláca úver, spoločnosť ho vyzýva k okamžitej úhrade vyššie uvedenej dlžnej čiastky v sume 545,84 € v lehote do 15 dní od odoslania tejto výzvy.

Nepochybne zmluva uzavretá medzi účastníkmi je spotrebiteľskou zmluvou v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa, pričom tento výklad je v súlade aj s komunitárnou úpravou ochrany spotrebiteľa v zmysle smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Pri závere o tom, že spornú zmluvu je potrebné považovať za spotrebiteľskú zmluvu, je potrebné na ňu aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka.

Právna ochrana spotrebiteľa je jednou z priorít oblastí záujmu nielen práva Európskej únie ale aj nášho právneho poriadku. Nie je prípustné, aby sa kogentné normy určené na ochranu spotrebiteľa obchádzali zvolením iného zákona, ktorý primárne nie je určený na úpravu či realizáciu spotrebiteľských vzťahov, t.j. vzťahov, ktoré vznikajú pri nákupe tovarov a poskytovaní služieb spotrebiteľom, ktorí nekonajú pri uzatváraní zmluvy v rámci svojej podnikateľskej či inej zárobkovej činnosti. Zvolenie režimu Obchodného zákonníka nie je prípustné v prípadoch tzv. typových spotrebiteľských zmlúv, keď z celého kontextu uzatvorenej zmluvy je zrejmé, že sa uzatvára v zmysle Obchodného zákonníka len preto, aby sa vylúčili právne normy určené na ochranu spotrebiteľa. Nie je ani prípustné, aby dvom spotrebiteľom v porovnateľnej situácii neboli garantované rovnaké právne prostriedky a ochrana len s ohľadom na to, že dodávateľ zvolí režim iného zákona. Aj pri zmluvách uzatváraných v zmysle Obchodného zákonníka je potrebné pri realizácii či aplikácii práva postupovať podľa ustanovení o spotrebiteľských zmluvách v Občianskom zákonníku či osobitných právnych predpisoch, ako napr. zákon o spotrebiteľských úveroch, zákon o ochrane spotrebiteľa.

Súd sa v ďalšom zaoberal sadzbou dohodnutého úroku z úveru, ktorá je podľa zmluvy, 37,17% ročne.

Z internetovej stránky NBS súd preveroval úrokové miery podobného úveru v bankách a zistil, že pri spotrebiteľskom úvere so splatnosťou od 1 do 5 rokov v októbri 2010 činil úrok 12,86% p.a. Z toho je zrejmé, že ročná sadzba úroku dohodnutého medzi účastníkmi v danom prípade takmer trojnásobne prevyšuje mieru úrokov poskytovaných v tomto období bankami.

Dohoda o výške úrokov musí byť v súlade s § 39 Občianskeho zákonníka, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom, inak je právny úkon absolútne neplatný. O takýto stav pôjde vtedy, ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR IMCdo 1/2009 zo dňa 31.7.2009).

Za dobré mravy možno považovať súhrn etických, všeobecne zachovávaných a uznávaných zásad, ktorých dodržiavanie je často krát zabezpečované aj právnymi normami tak, aby každé konanie bolo v súlade so všeobecnými mravnými a morálnymi zásadami demokratickej spoločnosti.

Úroková miera dohodnutá medzi účastníkmi viac ako 3-násobne (teda podstatne) prevyšuje obvyklú úrokovú mieru, preto je takéto dojednanie neplatné pre rozpor s dobrými mravmi podľa § 39 Občianskeho zákonníka. Vzhľadom na vyššie uvedené závery súd považoval dohodu o výške úrokov za absolútne neplatnú. Pokiaľ sú úroky neplatné nemožno ich ďalej moderovať. Poskytnutý úver je z uvedeného dôvodu bezúčinný.

Súd konštatoval, že žalobca skutočne poskytol žalovanému úverový rámec 623 € a žalovaný uhradil žalobcovi sumu 333,96 €. Z uvedeného je teda zrejmé, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi ešte sumu 289,04 €, pri súčasnom závere o absolútnej neplatnosti o výške úrokov z úveru. V prevyšujúcej časti súd nárok žalobcu zamietol.

Žalovaný sa s plnením peňažného záväzku dostal do omeškania, preto ho súd zaviazal na zaplatenie úroku z omeškania vo výške 8,75%, ktorá výška je v súlade s príslušnými ustanoveniami Občianskeho zákonníka v spojení s nariadením vlády, od 14.11.2012, teda dňom po uplynutí lehoty poskytnutej žalovanému vo výzve na splatenie (29.10.2012 + 15 dní) do zaplatenia.

O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, keďže úspech účastníkov vo veci bol len čiastočný.

Proti rozsudku v zamietavej časti podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Nesúhlasil so záverom súdu prvého stupňa, že výška úrokovej sadzby dohodnutá na 37,17 % ročne je v rozpore s dobrými mravmi. Poukázal na to, že spotrebiteľ sa zaviazal vrátiť poskytnutý úver 623 eur s celkovými nákladmi (úrokom) 210,04 eur po 18-tich mesiacoch v konečnej výške 833 eur, t.j. na ročný úrok z poskytnutého úveru pripadá suma 140 eur, čo v percentuálnom vyjadrení činí k istine 623 eur hodnotu 22,49 %. Citoval ustanovenia zákona č. 129/2010 Z.z., v nadväznosti na ktoré uviedol, že na posúdenie výhodnosti, či nevýhodnosti dohodnutého spotrebiteľského úveru je dôležitým ukazovateľom ročná percentuálna miera nákladov (RPMN), ktorá súvisí so zlepšením informovanosti spotrebiteľov vo vzťahu k porovnaniu RPMN na porovnateľné úverové produkty zverejňovaním priemerných hodnôt RPMN na spotrebiteľský úver. Zverejňovanie priemerných RPMN umožňuje spotrebiteľom lepšie porovnávať konkrétnu ponuku s priemerným produktom na trhu a zároveň mu to umožní lepšie porovnávať ponuky. Zdôraznil, že v predmetnej úverovej zmluve bola uvedená ročná percentuálna miera nákladov 45 % , pričom priemerná ročná percentuálna miera nákladov predstavovala hodnotu 45,11 %, čo znamená, že poskytnutý spotrebiteľský úver bol výhodnejší o 0,11 % ako priemerne poskytované obdobné úvery, preto tento nemôže byť poskytnutý v časti odplaty v rozpore s dobrými mravmi. S poukazom na ust. § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka uviedol, že na finančnom trhu sa stretávajú v konkurenčnom boji rôzne kategórie finančných inštitúcií (bankové aj nebankové) a ak sa chce presne zistiť obvyklá odplata na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch, musia sa brať do úvahy nielen ponúkané produkty bánk, ale aj ponuky nebankových spoločností a zistiť tak obvyklú odplatu. Namietal tak nesprávne právne posúdenie veci. Navrhol zmenil rozsudok v napadnutej časti a žalobe v celom rozsahu vyhovieť a priznať trovy konania.

Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní podľa § 10 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len O.s.p.) preskúmal rozsudok v napadnutej časti ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad vyplývajúcich z § 212 O.s.p. a zistil, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Odvolací súd v súvislosti s odvolacími námietkami žalobcu zdôrazňuje predovšetkým tú okolnosť, že úroky za poskytovanie peňažných prostriedkov podliehajú súdnej kontrole vo svetle princípu dobrých mravov (§ 39 Občianskeho zákonníka). Doterajšia judikatúra súdov nespochybnila, že neprímerané úroky sú v rozpore s pravidlami správania sa, ktoré sú v spoločnosti v prevažnej miere uznávané a predstavujú základný hodnotový poriadok. Cena plnenia tak teda nie je vyňatá zo súdnej kontroly, pokiaľ ide o rozsah jej primeranosti a ani kontroly podľa generálnej klauzuly (§ 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Výška zmluvných úrokov, pokiaľ tieto úroky prevýšia priemer úrokov na trhu pri porovnateľnom úvere o viac ako 100 % je neprijateľná a odporuje dobrým mravom. Prevýšenie úrokov o 100 % oproti priemeru úrokov za úvery poskytované bankami je netolerovateľná za žiadnych okolností, a preto pokiaľ súd prvého stupňa nepriznal úroky 37,17 %, ktoré sú vyššie ako 100 % oproti priemeru úrokov na trhu pri porovnateľnom úvere (v tom čase 7,80 %), postupoval správnym spôsobom. Pokiaľ sú úroky neplatné v celom rozsahu, nemožno ich ďalej moderovať. Táto okolnosť spôsobuje značnú nerovnováhu v postavení účastníkov v neprospech spotrebiteľa v zmysle § 53 Ods. 1, 5 Občianskeho zákonníka a za týchto okolností je potrebné hodnotiť dohodu o výške úrokov ako absolútne neplatnú.

Pokiaľ preto súd prvého stupňa žalobu v prevyšujúcej časti ako nedôvodnú zamietol, odvolací súd s poukazom na vyššie uvádzané dôvody hodnotí rozhodnutie v tejto časti spolu s výrokom o trovách konania ako vecne správne, a preto bol rozsudok potvrdený podľa § 219 ods. 1, 2 O. s. p..

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 142 ods. 1 O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p.. Žalobca vzhľadom na výsledok odvolacieho konania nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania a žalovanému v tomto štádiu konania žiadne preukázateľné trovy nevznikli.

Rozsudok bol prijatý senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.